INSTYTUT SLAWISTYKI
POLSKIEJ AKADEMII NAUK
www.ispan.waw.pl
2017
maj

BIULETYN

NICOLE DOŁOWY-RYBIŃSKA – *NIKT ZA NAS TEGO NIE ZROBI. PRAKTYKI JĘZYKOWE I KULTUROWE MŁODYCH AKTYWISTÓW MNIEJSZOŚCI JĘZYKOWYCH EUROPY*

Informujemy o publikacji dr Nicole Dołowy-Rybińskiej pt. *„Nikt za nas tego nie zrobi". Praktyki językowe i kulturowe młodych aktywistów mniejszości językowych Europy*. Praca została wydana w serii Monografie Fundacji na Rzecz Nauki Polskiej (Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Mikołaja Kopernika, Toruń 2017, ss. 576).

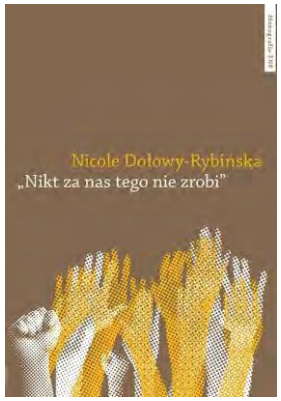

Książka przedstawia portret młodych ludzi angażujących się na rzecz mniejszości językowych Europy: Kaszubów (w Polsce), Górnołużyczan (w Niemczech), Bretończyków (we Francji) i Walijczyków. Odgrywają oni rolę przewodników po swoich kulturach, wskazują na problemy, trudności i wyzwania, z jakimi się spotykają w codziennym życiu i działaniu. Ich słowa ukazują sytuację socjolingwistyczną mniejszości, panujące ideologie językowe, rolę edukacji mniejszościowej oraz typy młodych użytkowników języków mniejszościowych. Analizie zostały poddane także praktyki kulturowe i tożsamościowe młodych w kontekście różnych form życia wspólnotowego oraz ich drogi do działania na rzecz mniejszości, wiodące od aktywnego uczestnictwa w kulturze, przez stopniowe angażowanie się w działania, aż po aktywizm językowy.

(*Z opisu wydawniczego*)

ЗУСІМ ІНШЫ ГОРАД. ГРОДНА І ГРОДЗЕНЦЫ Ў ВУСНЫХ УСПАМІНАХ / ZUPEŁNIE INNE MIASTO. GRODNO I GRODNIANIE W WSPOMNIENIACH USTNYCH

Doktorantki IS PAN Tatsiana Kasataya i Tatsiana Kazak – badaczki historii Grodna – zebrały wspomnienia 23 mieszkańców miasta i jego okolic. Efektem ich pracy jest wydana w Grodnie książka *Зусім іншы горад. Гродна і гродзенцы ў вусных успамінах / Zupełnie inne miasto. Grodno i Grodnianie w wspomnieniach ustnych*, oprac. i red. Tatsiana Kasataya, Tatsiana Kazak (Jursaprint, Grodno 2017, ss. 154).

Zawarte w niej wspomnienia koncentrują się na codzienności mieszkańców miasta w okresie dwudziestolecia międzywojennego oraz lat II wojny światowej. Wizje pamięci indywidualnej i zbiorowej zawarte w przygotowanej pracy stanowią cenne źródło wiedzy o przemianach, jakie zachodziły w życiu politycznym oraz społecznym tego miasta w pierwszej połowie XX wieku. Wspomnienia ukazały się w języku białoruskim i rosyjskim.

(*Oprac. T. Kazak, L. Moroz-Grzelak*)

Tatsiana Kasataya i Tatsiana Kazak są doktorantkami IS PAN.

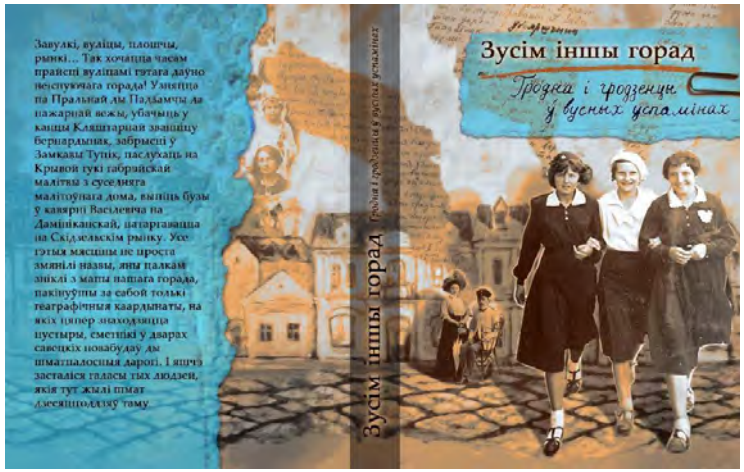

Materiały wybrała Beata Kubok (biuletyn@ispan.waw.pl). Opieka graficzna Barbara Grunwald-Hajdasz

BIULETYN

„CHCESZ POKOJU, PRZYGOTUJ SIĘ NA POKÓJ" – KONFERENCJA NAUKOWO-WARSZTATOWA

Dnia 23 maja 2017 roku z inicjatywy dr Joanny Roszak odbyła się w Poznaniu konferencja naukowo-warsztatowa: *„Chcesz pokoju, przygotuj się na pokój". Perspektywy współczesnej edukacji na rzecz pokoju* adresowana do uczących na wszystkich poziomach edukacji, do działaczy i działaczek organizacji pozarządowych oraz do wszystkich innych zainteresowanych tematem edukacji na rzecz pokoju. Organizatorami wydarzenia byli: Instytut Slawistyki Polskiej Akademii Nauk, Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Poznaniu, Centrum Praktyk Edukacyjnych w Centrum Kultury ZAMEK, Polska Akcja Humanitarna oraz Fundacja Józefa Rotblata.

Tytuł spotkania to parafraza starożytnej sentencji, która legła u podstaw polemologii: „Si vis pacem, para bellum". Strawestował ją i uczynił życiowym mottem noblista pokojowy z 1995 roku, z urodzenia warszawiak, Józef Rotblat. Mawiał bowiem: „Si vis pacem, para pacem" – „Chcesz pokoju, przygotuj się na pokój".

Fot. A. Oleynova

List do uczestniczek i uczestników przygotowała dr Marta Mazurek, pełnomocniczka Prezydenta Poznania ds. Przeciwdziałania Wykluczeniom. Inicjatywę wsparli także specjalnymi nagraniami Janina Ochojska oraz Muniek Staszczyk, lider zespołu T.Love, bohater wystąpienia na temat piosenek w służbie pokoju.

(*Oprac. J. Roszak*)

WYKŁAD DR NICOLE DOŁOWY-RYBIŃSKIEJ W SCHOOL OF AFRICAN AND ORIENTAL STUDIES UNIWERSYTETU LONDYŃSKIEGO

Dnia 23 maja 2017 roku dr Nicole Dołowy-Rybińska uczestniczyła w Linguistics Departmental Seminar, odbywającym się w School of African and Oriental Studies Uniwersytetu Londyńskiego. Na zaproszenie dr Julii Sallabank wygłosiła wykład *Assessing Ethnolinguistic Vitality: Methodological and Ethical Problems*. Wychodząc od refleksji na temat spopularyzowania terminu „zagrożenia języków" (*language endangerment*) i konsekwencji w postaci przedstawiania tematu w udramatyzowany sposób oraz tworzenia prognoz „śmierci" kolejnych języków, poddała analizie istniejące skale zagrożenia języków (m.in. EGIDS). Wskazała na słabość tych baz, wynikającą w dużej mierze z dążenia do umieszczenia w nich wszystkich istniejących języków świata, bez uwzględniania m.in. specyfiki kulturowej ich użytkowników. Problematyczny jest również brak rzetelnych badań, na podstawie których języki są klasyfikowane w tych zbiorach. W oparciu o doświadczenia wyniesione z badań nad etnolingwistyczną żywotnością regionalnych języków kaszubskiego i piemonckiego, realizowanych wraz z dr Claudią Sorią w ramach współpracy między Polską Akademią Nauk a włoskim Centro Nationale di Ricerca, dr Nicole Dołowy-Rybińska pokazała, jak ważne dla badań nad zagrożonymi językami jest postrzeganie ich w nierozłącznej relacji z ludźmi z nimi związanymi. Wskazała też na odpowiedzialność badaczy, których wyniki są wykorzystywane przez innych, a które mają wpływ na sam przedmiot badań. Po wykładzie odbyła się dyskusja, w czasie której uczestnicy seminarium – w dużej mierze badacze na różnym poziomie rozwoju swojej kariery naukowej i zajmujący się odmiennymi obszarami i zagadnieniami – dzielili się swoimi przemyśleniami i doświadczeniami.

(*Oprac. N. Dołowy-Rybińska*)

Materiały wybrała Beata Kubok (biuletyn@ispan.waw.pl). Opieka graficzna Barbara Grunwald-Hajdasz

BIULETYN

WYKŁAD MGR GABRIELI AUGUSTYNIAK-ŻMUDY W CENTRUM KULTURY POLSKIEJ I DIALOGU EUROPEJSKIEGO W IWANO-FRANKIWSKU

Dnia 26 maja 2017 roku w Centrum Kultury Polskiej i Dialogu Europejskiego w Iwano-Frankiwsku odbył się wykład mgr Gabrieli Augustyniak-Żmudy pt. *Biografie językowe mieszkańców Bukowiny Karpackiej.* Wykład odbył się w ramach Dni Kultury Polskiej.

Podczas wystąpienia prelegentka przedstawiła biografie językowe dawnych mieszkańców Bukowiny, którzy po 1945 roku zostali przesiedleni do regionu lubuskiego oraz biografie obecnych mieszkańców. Podczas wykładu zaprezentowano powojenną sytuację językową i społeczną w regionie lubuskim, co wzbudziło duże zainteresowanie uczestników wykładu. Podczas prezentowania biografii językowych obecnych mieszkańców Bukowiny Karpackiej wykorzystano materiał zebrany w ramach pracy naukowej *Mowa polska na Bukowinie Karpackiej. Dokumentacja zanikającego dziedzictwa narodowego* (grant finansowany w ramach programu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego pod nazwą „Narodowy Program Rozwoju Humanistyki" w latach 2015–2018, 1bH 15 0354 83). Przedstawiono fragmenty rozmów zebranych podczas badań terenowych zespołu badawczego prof. Heleny Krasowskiej.

Fot. W. Jankowski

Problem biografii językowych spotkał się z bardzo dużym zainteresowaniem słuchaczy w różnych kategoriach wiekowych.

(*Oprac. G. Augustyniak-Żmuda*)

Gabriela Augustyniak-Żmuda jest doktorantką IS PAN.

WYKŁAD MGR KARINY STEMPEL-GANCARCZYK: *RUMUNIA PO POLSKU, CZYLI „KRAJ SMUTNY, PEŁEN HUMORU"*

Dnia 19 maja 2017 roku w olkuskim Polskim Towarzystwie Turystyczno-Krajoznawczym mgr Karina Stempel-Gancarczyk wygłosiła wykład połączony z pokazem slajdów, zatytułowany: *Rumunia po polsku, czyli „kraj smutny, pełen humoru".* W ramach wykładu doktorantka IS PAN opowiadała o badaniach naukowych w Rumunii, o specyfice tego kraju oraz o miejscowej Polonii. Poruszony także został temat roli nauki w ocalaniu kultury, tradycji i języka.

Karina Stempel-Gancarczyk w rumuńskim stroju ludowym, wykonanym przez Marię Trainoschi z Bulaju (Bukowina rumuńska), fot. P. Gancarczyk

Wystąpienie mgr K. Stempel-Gancarczyk zostało przygotowane jako działanie upowszechniające efekty badań prowadzonych w ramach grantu *Mowa polska na Bukowinie Karpackiej. Dokumentacja zanikającego dziedzictwa narodowego.*

Organizatorami spotkania byli: Fundacja Kultury AFRONT oraz Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze w Olkuszu.

(*Oprac. K. Stempel-Gancarczyk*)

Karina Stempel-Gancarczyk jest doktorantką IS PAN.

Materiały wybrała Beata Kubok (biuletyn@ispan.waw.pl). Opieka graficzna Barbara Grunwald-Hajdasz

BIULETYN

ZAKOŃCZENIE REALIZACJI PROJEKTU *TOŻSAMOŚĆ MIESZKAŃCÓW OBWODU KALININGRADZKIEGO OD 1991 ROKU DO WSPÓŁCZESNOŚCI: CZYNNIKI KONSTYTUUJĄCE I KIERUNEK ZACHODZĄCYCH ZMIAN*

Obwód kaliningradzki jest regionem, który w przestrzeni medialnej zazwyczaj pojawia się w kontekście stosunków Rosji z Unią Europejską i NATO. Przedstawia się go jako „lotniskowiec", „wielką bazę wojskową" Rosji. Z rzadka można usłyszeć lub przeczytać o życiu codziennym w obwodzie, wyzwaniach rozwojowych, a także o wartościach i symbolach ważnych dla zwykłych mieszkańców. W szczególności w powszechnym odbiorze w Polsce i Europie nieznana pozostaje ewolucja tożsamości Kaliningradczyków. Realizowany w latach 2015–2017 projekt badawczy (grant PRELUDIUM, UMO-2014/13/N/HS6/04214, kierownik projektu mgr Miłosz J. Zieliński) miał za zadanie częściowo wypełnić tę lukę. W jego toku zbadano szereg czynników wpływających na procesy tożsamościowe w obwodzie kaliningradzkim. W szczególności starano się odpowiedzieć na pytanie, jak skomplikowana historia regionu wpływa na współczesne postawy identyfikacyjne jego mieszkańców. W badaniach wzięto pod uwagę zarówno okres sowiecki (1945–1991), jak i czasy pruskie i wschodniopruskie (od średniowiecza po II wojnę światową). Starano się również zwrócić uwagę na sytuację wewnętrzną w Rosji, wpływ sąsiedztwa państw Unii Europejskiej i NATO, a także na przestrzeń informacyjną, w której poruszają się Kaliningradczycy.

Badania pozwoliły na ustalenie, że w obwodzie kaliningradzkim ma miejsce intensywna debata na temat przeszłości, teraźniejszości i przyszłości regionu. Koncentruje się ona przede wszystkim na Kaliningradzie i dotyczy wyglądu przestrzeni publicznej oraz symboli miasta.

W dyskusji dużą rolę odgrywa rosnące zainteresowanie dziedzictwem czasów przedwojennych. Wschodniopruski Królewiec stanowi punkt odniesienia dla wielu projektów miejskich. Podobne zjawisko jest obserwowane w innych miastach regionu. Jednocześnie istnieje silna grupa osób, opowiadająca się za pielęgnowaniem spuścizny sowieckiej oraz kultury i tradycji rosyjskiej.

Jedna z odnowionych kamieniczek w Gwardiejsku (przedwojenne Tapiewo, niem. Tapiau), ok. 40 km na wschód od Kaliningradu, fot. M. J. Zieliński

Proces budowy tożsamości lokalnej w obwodzie kaliningradzkim znajduje się w początkowej fazie. Na podstawie jego dotychczasowego przebiegu trudne wydaje się określenie, jak głęboki będzie miał charakter i jak szeroki zasięg. Póki co lokalność jest nadal zjawiskiem wyspowym. W największym stopniu dotyczy Kaliningradu, Sowiecka, kurortów Sambii, Gusiewa i Znamienska. Dopiero kolejne lata pokażą, czy obejmie swoim zasięgiem całość regionu.

(*Oprac. M. J. Zieliński*)

Miłosz J. Zieliński jest doktorantem IS PAN.

Materiały wybrała Beata Kubok (biuletyn@ispan.waw.pl). Opieka graficzna Barbara Grunwald-Hajdasz

BIULETYN

INSTYTUT SLAWISTYKI POLSKIEJ AKADEMII NAUK NA 8. WARSZAWSKICH TARGACH KSIĄŻKI

W dniach 18–21 maja 2017 roku IS PAN po raz drugi wziął udział w 8. Warszawskich Targach Książki, które odbyły się na Stadionie Narodowym. Byliśmy obecni na ogólnym stoisku Polskiej Akademii Nauk (z książką Beaty Raszewskiej-Żurek zatytułowaną *Zgoda w rozumieniu Polaków czasów staro- i średniopolskich*) i przede wszystkim na stoisku Świadomych Wydawców – nieformalnej grupy niszowych wydawców, do której należymy od 2016 roku. Publikacje Instytutu znalazły się w „kąciku naukowym" wraz z pracami Oficyny Naukowej, Wydawnictwa Akademickiego Sedno i Wydawnictwa IBL PAN.

Instytut przedstawił najnowsze drukowane pozycje z serii *Pogranicza* i *Slavica*, prace dotyczące Bałkanów oraz regionalia. W ramach specjalnej promocji ŚW sprzedawaliśmy książki dotyczące Polaków na Wschodzie oraz *Trudne umieranie* Piotra Szenajcha. Niezmiennym zainteresowaniem czytelników cieszą się prace dotyczące całej Słowiańszczyzny – w tym *Dzieje Słowian w świetle ich języka* Hanny Popowskiej Taborskiej (edycja z roku 2014).

Miłym akcentem było spotkanie autorskie z panią dr Claudią Snochowską-Gonzalez, zorganizowane przez Oficynę Naukową na stoisku ŚW. Autorka promowała książkę *Wolność i pisanie. Dorota Masłowska i Andrzej Stasiuk w postkolonialnej Polsce* (2017), której spore fragmenty publikowała uprzednio w wydawanym przez Instytut czasopiśmie „Studia Litteraria et Historica" (odpowiednio w numerze 2 z 2013 i 5 z 2016 roku).

(*Oprac. D. Leśniewska*)

Fot. D. Leśniewska

Fot. T. Hatala

PROF. LILLA MOROZ-GRZELAK O MACEDOŃSKIEJ POEZJI I PROZIE PODCZAS TARGÓW KSIĄŻKI

W sobotę 20 maja 2017 roku podczas Warszawskich Targów Książki odbyło się spotkanie dotyczące współczesnej prozy i poezji macedońskiej. Uczestnicy spotkania mieli okazję zapoznać się z twórczością macedońskich autorów takich jak Blaže Minevski (powieściopisarz i autor opowiadań), Jovica Tasevski-Eternijan (poeta) i Vladimir Ilievski (poeta). Moderatorem prezentacji był Piotr Dobrołęcki, redaktor naczelny czasopisma literackiego „Wyspa". Zebranych gości powitała Jej Ekscelencja Gorica Atanasova-Gjorevska, Ambasador Macedonii w Polsce. W rozmowie wzięła także udział dr hab. Lilla Moroz-Grzelak, prof. IS PAN, która mówiła o tradycji przekładów literatury macedońskiej na język polski oraz o potrzebie jej kontynuacji. Organizatorem wydarzenia była Biblioteka Narodowa i Uniwersytecka w Skopju.

(*Oprac. E. Wróblewska-Trochimiuk*)

MGR WOJCIECH WŁOSKOWICZ NA WARSZAWSKICH TARGACH KSIĄŻKI

Dnia 19 maja na 8. Warszawskich Targach Książki mgr Wojciech Włoskowicz wystąpił z wykładem pt. *Nazewnicze dziedzictwo karpackiej wielokulturowości.* Organizatorem wykładu była Polska Akademia Nauk.

Fot. Jakub Ostałowski

Więcej informacji: http://www.naukaonline.pl/news/item/3828-dzis-karpaty-i-egipt-jutro-zaby-i-haremy-czyli-pan-na-wtk

Materiały wybrała Beata Kubok (biuletyn@ispan.waw.pl). Opieka graficzna Barbara Grunwald-Hajdasz

BIULETYN

WYKŁAD WOJCIECHA WŁOSKOWICZA NA POSIEDZENIU ARBEITSGEMEINSCHAFT FÜR KARTOGRAPHISCHE ORTSNAMENKUNDE

Dnia 4 maja 2017 roku podczas 97. posiedzenia Arbeitsgemeinschaft für Kartographische Ortsnamenkunde (Grupa Robocza ds. Toponomastyki Kartograficznej) mgr Wojciech Włoskowicz wygłosił wykład pt. *Sprachtheoretische Aspekte der Endo- und Exonymie: Semantik, kommunikative Gemeinschaften und Funktionen von Eigennamen (Teoretycznojęzykowe aspekty egzo- i endonimii: semantyka, wspólnoty komunikatywne i funkcje nazw własnych)*.

Fot. W. Włoskowicz

Afiliowana przy Austriackiej Akademii Nauk Arbeitsgemeinschaft für Kartographische Ortsnamenkunde (http://www.oeaw.ac.at/ako/) jest centralnym gremium koordynującym działalność wszystkich austriackich instytucji federalnych i krajowych oraz instytutów naukowych zajmujących się nazewnictwem geograficznym. Jednym z jej głównych zadań jest standaryzacja nazewnictwa geograficznego Austrii zgodnie z wytycznymi ONZ. Wykład odbył się w głównej siedzibie Austriackiej Akademii Nauk przy Dr.-Ignaz-Seipel-Platz w Wiedniu.

(*Oprac. W. Włoskowicz*)

Wojciech Włoskowicz jest doktorantem w IS PAN. Obecnie odbywa w ramach stypendium Narodowego Centrum Nauki „Etiuda" staż naukowy w Instytucie Slawistyki Uniwersytetu Wiedeńskiego.

LUDZIE DWÓCH KULTUR (OTWARTE SEMINARIUM INSTYTUTU SLAWISTYKI POLSKIEJ AKADEMII NAUK)

W dniu 9 maja 2017 roku odbył się wykład dr Agnieszki Ayşen Kaim na temat: *Ludzie dwóch kultur – wybrane przypadki transgresji kulturowej polskich emigrantów – konwertytów w Imperium Osmańskim XVII, XVIII, XIX wieku*.

Prezentacja przedstawiała specyfikę niewolnictwa osmańskiego, status niewolników i drogi ich kariery. Perspektywa badawcza miała na celu przybliżenie zrekonstruowanych biografii ludzi o zagmatwanych tożsamościach – urodzonych w Chrystusie i zmarłych w Allahu, brańcach i brankach, jeńcach, poturczeńcach, renegatach, bisurmanach, niewolnicach chrześcijańskiego pochodzenia. Tropienie ich indywidualnych historii, tego, jak żyli między dwiema kulturami, „wrzuceni" w żywioł dwóch religii i dwóch światów, pozwala zrozumieć, na tyle, na ile jest to możliwe ze współczesnej perspektywy, jak owi dwuimienni, dwukulturowi i dwuwyznaniowi chrześcijanie Allaha te światy godzili w sobie i w swoim życiu. Pytania od słuchaczy dotyczyły sytuacji niewolnic i ich szansy na edukację w strukturach haremu.

(*Oprac. A. A. Kaim*)

Materiały wybrała Beata Kubok (biuletyn@ispan.waw.pl). Opieka graficzna Barbara Grunwald-Hajdasz

BIULETYN

EPOKA POWSTAŃ LISTOPADOWEGO I STYCZNIOWEGO W ZBIORACH HISTORYCZNYCH

(OTWARTE SEMINARIUM INSTYTUTU SLAWISTYKI POLSKIEJ AKADEMII NAUK)

W dniu 16 maja 2017 roku w poznańskiej siedzibie IS PAN dr Jacek Serwański wygłosił referat pt. *Epoka powstań listopadowego i styczniowego w zbiorach historycznych Ludwika Gocla i ks. Józefa Jarzębowskiego*.

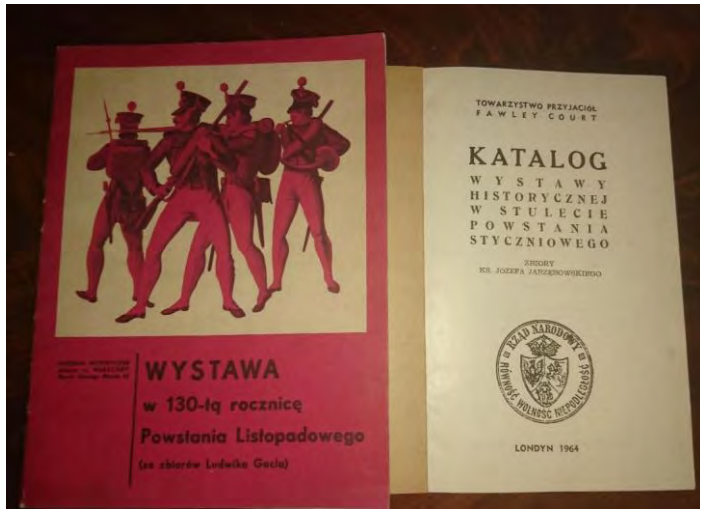

Po lewej: okładka publikacji, która towarzyszyła wystawie ze zbiorów L. Gocla (Warszawa 1960); po prawej: strona tytułowa katalogu wystawy ze zbiorów ks. J. Jarzębowskiego (Londyn 1964), fot. J. Serwański

Ludwik Gocel (1889–1966), bibliofil, antykwariusz, znawca epoki powstania listopadowego, stworzył unikatową kolekcję związaną z tym zrywem narodowowyzwoleńczym. Zapisał ją państwu, z prawem jej zachowania do swej śmierci i otrzymał tytuł kustosza honorowego. Dziś zbiór jest własnością Muzeum Warszawy (dawniej: Muzeum Historyczne m. st. Warszawy), gdzie powstała Sala im. Ludwika Gocla.

Ks. Józef Jarzębowski (1897–1964), marianin, miłośnik epoki powstania styczniowego, zgromadził cenną kolekcję muzealną, która obejmuje m.in. pamiątki z lat 1863–1864. Początkowo była ona eksponowana w Fawley Court w Anglii, obecnie zaś w Muzeum im. Ks. Józefa Jarzębowskiego w Licheniu Starym.

Po przedstawieniu sylwetek obu kolekcjonerów prelegent omówił wartość historyczną, artystyczną, naukową i edukacyjną obu kolekcji. Wśród tysięcy pozycji, które one zawierają, są druki i pamiętniki z epoki, prasa, rękopisy, kartografia i muzykalia, obrazy i grafika, medaliony i medale, kostiumologia wojskowa i broń, dokumenty z życia społecznego, pamiątki osobiste i biżuteria patriotyczna.

W kontekście więzi, która zarówno w okresie międzywojennym, jak i po II wojnie światowej łączyła obu kolekcjonerów, zwrócono uwagę na losy autografu wiersza *Italiam! Italiam!* Norwida, w 1957 roku podarowanego przez Gocla ks. Jarzębowskiemu.

Odnośnie do stanu wiedzy i piśmiennictwa (starsze opracowania, katalogi, hasła biograficzne) prelegent wskazał, że podjęte przez niego badania biograficzne poszerzyły wiedzę o dokonaniach Ludwika Gocla; ich wyniki zostaną opublikowane. Wystąpienie dopełniały materiały ilustracyjne, a zakończyła ożywiona dyskusja o kolekcjonerstwie.

(*Oprac. J. Serwański*)

Materiały wybrała Beata Kubok (biuletyn@ispan.waw.pl). Opieka graficzna Barbara Grunwald-Hajdasz

BIULETYN

GALICYJSKA WIEDZA–WŁADZA–ROZKOSZ
(OTWARTE SEMINARIUM ZAKŁADU LITERATUROZNAWSTWA I KULTUROZNAWSTWA INSTYTUTU SLAWISTYKI POLSKIEJ AKADEMII NAUK)

Dnia 9 maja odbyło się otwarte seminarium Zakładu Literaturoznawstwa i Kulturoznawstwa Instytutu Slawistyki Polskiej Akademii Nauk. Referat *Galicyjska wiedza-władza-rozkosz. Rozpoznania wstępne* przedstawiła dr Katarzyna Glinianowicz. Tematem wystąpienia były sposoby dyskursywizowania seksualności w powieściach Stanisława Grudzińskiego (*Półpanek*, 1879), Kajetana Abgarowicza (*Nie ma metryki!*, 1894) oraz Iwana Franki (*Основи суспільності*, 1894, *Великий шум*, 1907). Zaprezentowane rozpoznania są częścią projektu badawczego *Wiedza–władza–rozkosz. Seksualność w polskiej i ukraińskiej prozie galicyjskiej przełomu XIX i XX wieku* realizowanego w ramach programu NCN „Fuga" (nr: 2016/20/S/HS2/00584).

Lucas Cranach Starszy, Ewa

Badaczka wyszła z założenia, że literatura galicyjska przełomu XIX i XX wieku stanowiła formę kultury, gdzie reprezentowano scenariusze rozstrzygnięcia interesów politycznych przedstawicieli różnych grup społecznych i narodowych. Składnikiem narracji galicyjskich był dyskurs swojej/obcej seksualności. Dlatego zdaniem prelegentki warto zadać pytanie, jakie znaczenia można odnaleźć w przedstawieniach obyczajowości erotycznej autorstwa polskich i ukraińskich pisarek i pisarzy.

Dyskurs seksualności badaczka traktuje jako zarówno składnik polskich/ukraińskich literackich narracji tożsamościowych, jak również odzwierciedlenie projektów ładu społecznego, narodowego i państwowego w Galicji. Stąd istotą postawionego problemu badawczego jest analiza sposobów uobecniania się seksualności w literaturze. Powinna ona przynieść odpowiedź na pytanie, jakie czynniki formowały i dyscyplinowały reprezentacje seksualności, a także, co te reprezentacje mogą nam powiedzieć o tworzonych przez pisarki i pisarzy galicyjskich projektach przyszłości Polski/Ukrainy oraz scenariuszach ułożenia stosunków między grupami społecznymi, narodowymi i płciowymi na pograniczu kulturowym.

(*Oprac. K. Glinianowicz*)

PROMOCJA HABILITACYJNA I DOKTORSKA

Dnia 11 maja 2017 roku odbyła się uroczysta promocja habilitacyjna i doktorska naukowczyń z IS PAN: dr hab. Katarzyny Kotyńskiej, prof. IS PAN, dr Karoliny Ćwiek-Rogalskiej i dr Ewy Wróblewskiej-Trochimiuk.

Fot. T. Hatala

Ceremonia odbyła się w Sali Senatu Uniwersytetu Warszawskiego. Przewodniczył jej Prorektor UW, prof. dr hab. Andrzej Tarlecki oraz Dziekan Wydziału Polonistyki UW, prof. dr hab. Zbigniew Greń. Podczas ceremonii dr hab. Katarzyna Kotyńska, prof. IS PAN, odebrała dyplom habilitacyjny, natomiast dr Karolina Ćwiek-Rogalska i dr Ewa Wróblewska-Trochimiuk złożyły uroczystą przysięgę i odebrały dyplomy z rąk swoich promotorek (prof. dr hab. Joanny Goszczyńskiej i dr hab. Grażyny Szwat-Gyłybowej, prof. IS PAN).

Materiały wybrała Beata Kubok (biuletyn@ispan.waw.pl). Opieka graficzna Barbara Grunwald-Hajdasz